

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-72/18

Датум: 02.11.2018. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву „Мале хидроелектране МАРВЕЛ“ д.о.о. Калиновик, улица Карађорђева број 19, Калиновик, за издавање еколошке дозволе за Хидроенергетски систем „ГОРЊА НЕРЕТВА“- ФАЗА II (МХЕ „Гребенац - Крупац“ инсталисане снаге 0,994 MW, МХЕ „Трновица“ инсталисане снага 1,097 MW, МХЕ „Плачикус“ инсталисане снаге 1,524 MW и ХЕ „Улошки Бук“ инсталисане снаге 7,937 MW), општина Калиновик, укупне снаге 11,552 MW, а на основу члана 90. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12 и 79/15), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 82. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16, 57/16 и 31/18) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Даје се „Мале хидроелектране МАРВЕЛ“ д.о.о. Калиновик, ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА за Хидроенергетски систем „ГОРЊА НЕРЕТВА“ - ФАЗА II (МХЕ „Гребенац - Крупац“ инсталисане снаге 0,994 MW, МХЕ „Трновица“ инсталисане снага 1,097 MW, МХЕ „Плачикус“ инсталисане снаге 1,524 MW и ХЕ „Улошки Бук“ инсталисане снаге 7,937 MW), општина Калиновик, укупне снаге инсталисане снаге у систему 11,552 MW.

2. Погони и постројења за које се издаје еколошка дозвола су:

2.1. МХЕ „Гребенац - Крупац“ инсталисане снаге 0,994 MW, тлачно-проточно постројење, које се састоји од:

- водозахвата у дну са таложницом на потоку Гребенац, планинског (Тиролског) типа, обликован као ниски бетонски праг са захватним и незахватним дијелом
- укопаног деривационог тлачног цјевовода за довод воде од водозахвата са таложницом до машинске зграде, укопаног на десној обали притоке Гребенац, укупне дужине 1030 m,
- машинске зграде лоциране на десној обали Гребенца, односно на стационажи km 14+800 од извора ријеке Неретве, непосредно низводно од ушћа Гребенца у Неретву, унутрашњих димензија 12.0x9.0 m и
- унутрашњег и вањског одводног армирано - бетонског канала правоугаоног пресека за одвод воде из турбина у корито Неретве

2.2. МХЕ „Трновица“ инсталисане снага 1,097 MW, тлачно-проточно постројење, које се састоји од:

- прага у кориту ријеке висине око 2 m,
- водозавхата са таложницом, лоцираног непосредно низводно од ушћа Гребенца на km 14+500 тока ријеке Неретве, којег чине бетонски праг у кориту ријеке и захват са грубом решетком и таложницом лоциран на десној обали,
- укопаног деривационог тлачног цјевовода на десној обали ријеке Неретве укупне дужине 1798 m,
- машинске зграде лоциране на десној обали ријеке Неретва, димензија 12.0x9.0 m
- унутрашњег и вањског одводног армирано - бетонског канала правоугаоног пресјека за одвод воде из турбина у корито Неретве

2.3. МХЕ „Плачикус“ инсталисане снаге 1,524 MW, тлачно-проточно постројење, које се састоји од:

- бране са водозавхатом, лоциране непосредно низводно од ушћа безименог потока који се као лијева притока улијева у Неретву,
- укопаног доводног тлачног цјевовода, пројектованог на десној обали ријеке Неретве дужине 2058 m
- машинске зграде (стројаре) лоциране на десној обали, димензија 12.0x9.0 m и
- унутрашњег и вањског одводног армирано - бетонског канала правоугаоног пресјека за одвод воде из турбина у корито Неретве

2.4. ХЕ „Улошки Бук“ инсталисане снаге 7,937 MW, деривационо постројење које се састоји од:

- водозавхата ријешеног као бетонска гравитациона брана чијом изградњом се формира акумулација, са котом нормалног успора 706.00 м.н.м., која омогућава сезонско изравнање протицаја и вршни рад хидроелектране, акумулационо језеро које се формира иза бране захвата површину од око 160 ha, а њен успор се завршава око 6500 m узводно од профила бране,
- деривационог тунела и доводног тлачног цјевовода за довод воде од захвата до машинске зграде, на десној обали ријеке Неретве,
- водостана за ублажавање хидрауличких удара на прелазу између тунела и цјевовода
- машинске зграде лоциране на десној обали ријеке Неретве

3. „Мале хидроелектране МАРВЕЛ“ д.о.о. Калиновик дужно је да:

3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.

3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање еколошке дозволе, а посебно:

3.2.1. Мјере спречавања емисија у ваздух

Мјере у фази изградње:

- Примењени све мјере неопходне да дисперзија лебдећих честица у ваздуху буде што мања током извођења грађевинских радова (ископ, утовар и истовар материјала) и примјењивати мјере заштите којима се емисије лебдећих честица

- доводе у граничне вриједности (оптимална влажност материјала, квашење и орошавање материјала).
- Редовно одржавати и орошавати приступне и друге градилишне путеве као и манипулативне платое.
 - Локалне саобраћајнице планирати на начин да се не поремети локални саобраћај у односу на ситуацију прије почетка изградње.
 - Вршити орошавање растреситог материјала приликом скидања површинске вегетације, ископа и поравнавања терена.
 - Теретна возила и камионе који ће одвозити/довозити грађевински материјал, прије изласка на саобраћајнице очистити од наслага земље која се може наћи на точковима возила.
 - Брзину и рад транспортних средстава прилагодити условима пута.
 - Редовним (планским, периодичним) и ванредним техничким прегледима машина и возила која ће се користити приликом изградње објеката, осигурати максималну техничку исправност.
 - Користити уређаје, возила и постројења са минималним утицајем на квалитет ваздуха.
 - Вршити редовну техничку контролу механизације и возила на градилишту и користити горива са ниским садржајем сумпора, ради смањења емисија у ваздух.
 - Избјежавати непотребан рад грађевних машина (искључивати машине).
 - Не одлагати вишак материјала од ископа или било какав отпад и не нарушавати изглед околине тим поступцима, при изградњи приступних саобраћајница.
 - На локацији није дозвољено спаљивање било каквог материјала.
 - У циљу оцјене утицаја рада ХЕС „Горња Неретва“ на стање квалитета ваздуха, вршити мониторинг концентрације загађујућих материја у ваздуху током изградње сваког постројења предметног система.

Мјере у фази рада:

- У току експлоатације предметог енергетског постројења нису потребне посебне мјере заштите ваздуха јер је технолошки процес производње електричне енергије такав да нема утицаја на ваздух.

3.2.2. Мјере за заштиту вода и земљишта

Мјере у фази изградње:

- Прије почетка грађења припремити план организације градилишта са дефинисаним простором за депоновање скинутог покровног земљишта, складишта грађевинског отпада и складишта комуналног отпада.
- Придржавати се мјера за уређење простора у току извођења радова на изградњи кроз придржавање услова наведених у пројектној документацији и одобрењу за грађење.
- Одводњу и пречишћавање отпадних вода вршити у складу са Главним пројектом.
- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечног корита без претходне сагласности надлежних институција.
- На градилишту користити преносне еколошке санитарне тоалете и исте у сарадњи са најближом комуналном службом редовно одржавати и празнити.
- Све манипулације са нафтом и њеним дериватима у процесу грађења обављати уз максималне мјере заштите и на непропусној подлози.

- Забрањено је прати машине и возила у зони радова, а добром организацијом и надзором минимизирати могућност инцидентног загађења воде због немарности особља.
- Смјештај свих возила и механизације која користе течна гориво, мора бити на уређеном водонепропусном платоу уз строгу контролу евентуалног загађења, односно процуривања.
- Забрањен је поправак механизације и замјена уља у зонама високог ризика од загађења вода и близини ријечних корита.
- Течна горива чувати у простору за ову намјену који мора имати чврсту, водонепропусну подлогу, мора бити наткривен и ограђен и са ознаком забране приступа незапосленим и неовлашћеним лицима.
- Изградити контролисани затворени систем одводње са асфалтираних површина, са сепараторима масти и уља, којим је могуће постићи квалитет воде у складу са Правилником о условима за испуштање отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).
- Сав материјал од ископа, који неће бити одмах употријебљен у изградњи, мора бити депонован на за то предвиђеним локацијама у складу са Пројектом организације градилишта (депоније вишка материјала) заштићеним од појаве ерозије, као и ван прогнозираних зона високог ризика од загађења вода.
- Депоновање не вршити у кориту и уз обале водотока, или зонама санитарне заштите као и зонама високог ризика од загађења вода.
- Користити чисти материјал за насип у близини водотока, без примјеса земље или других нечистоћа.
- Све активности предвиђене пројектном документацијом у зони ријеке треба да се реализују уз што мању деградацију читавог простора са циљем очувања постојећег биљног и животињског свијета и њихових станишта.
- Радове на изградњи проводити тако да се не поремети хидраулички режим течења подземних вода, прихрањивања издани и сл.
- У потпуности поштовати услове из водне сагласности и дозволе.
- Уколико дође до излијевања горива, одмах приступити санацији загађене површине.
- Забрањено је истресање ископаног материјала на обалу ријеке и у водоток.
- Ако се током ископа појави и одређена количина хумуса, исти треба да буде депонован на посебна мјеста гдје ће бити изолован од утицаја других материјала из ископа као и загађења хемикалијама.
- Уклоњени хумус оставити за касније хортикултурно уређење локације градилишта чиме ће се умањити деградација земљишта.
- На градилиштима и за транспорт опреме и материјала искључиво користити технички исправну механизацију и превозна средства.
- Заштитити површине осјетљиве на ерозију средствима стабилизације која спречавају ерозију и наносење еродираних материјала у водоток.
- Прије почетка изградње неопходно је планирати приступне путеве за механизацију, као и одлагалишта (депоније) на локалитетима гдје ће бити најмања штета за биљни покров.
- Сви радови се морају одвијати у оквиру градилишта утврђеног пројектном документацијом, како би се спријечила деградација околног земљишта.
- Максимално сачувати постојећу вегетацију (сјечу шума свести на минимум да би се избјегле појаве ерозије и клизања земљишта).

- Обезбједити средство за суво чишћење земљишта у случају просипања хемикалија на земљиште.
- Спровести ревитализацију околног земљишта са биолошком и механичком консолидацијом након завршетка радова.
- Проводити редовно и контролисано збрињавање комуналног и опасног отпада на прописан начин, односно забранити било какво привремено или трајно одлагање отпадног материјала на околно тло, осим на за то Пројектом организације градилишта.
- Након завршетка радова санирати приступне путеве, привремена паркиралишта механизације и опреме те уклонити вишак грађевинског и отпадног материјала са ширег простора око мјеста грађења.

Мјере у фази рада:

- Обавезно испуштати количину воде намјењену одржавању биолошког минимума која је прописана водном дозволом, у циљу одржавања живота акватичних заједница, устаљеног режима и квалитета воде у ријечном кориту ријеке низводно од водозавата (минимални средњи мјесечни проток деведесетпетпостотне обезбјеђености, члан 65. Закона о водама).
- Успоставити аутоматску мјерну станицу на морфолошки стабилном дијелу корита између водозавата и испуста у циљу обезбјеђивања контроле испуштања еколошки прихватљивог протока иза преградног профила.
- Обезбједити еколошки прихватљив проток иза преградног профила са показатељима квантитативних и квалитативних параметара, односно дотекле воде на уређени мјерни профил.
- Поштовати водопривредни и биолошки минимум у циљу заштите комплетног екосистема, поготово у сушним периодима уз праћење аутоматским мјерним инструментима.
- Квалитет воде по изласку из хидроелектрана мора бити бар истог квалитета воде који се у њих упушта.
- На излазу воде из турбине осигурати заштиту дна и обала на мјесту испуштања воде у природни ток ријеке, односно, тачно димензионисати одговарајуће слапиште.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде, као и испод турбина изградити непропусне танкване, уљне базене запремине довољне да могу примити сво евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из система машинске зграде.
- Атмосферске отпадне воде и зауљене отпадне воде са манипулативних и радних површина, одводити у сепаратор масти и уља на пречишћавање, а затим у крајњи реципијент.
- Редовно одржавати сливнике за прикупљање воде са манипулативних површина.
- Санитарне отпадне воде одводити у трокоморну водонепропусну септичку јаму изграђену у складу са Правилником о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема канализације („Службени гласник Републике Српске", број 68/01), пражњење септичке јаме вршити редовно од стране надлежне комуналне организације овлаштене за ове послове.
- Плутајући нанос (пластична амбалажа, кесе, дрво, лименке и сл.) редовно сакупљати и складиштити на привремену локацију до преузимања од стране надлежне комуналне службе.

- Планирати мјере трајног побољшавања еколошког стања ријечне долине на цијелом потезу коришћења.
- Преливне објекте на преградама диспозиционо поставити тако да несметано по властиту безбједност могу да евакуишу велику воду вјероватноће 0,1%.
- Корисник је дужан израдити Оперативни план одржавања и одржавати системе и објекте за пречишћавање вода.
- Редовно прегледати обале ријеке у обухвату предметних постројења и приступати санацији на мјестима гдје се уочи појава клизишта.
- На одговарајућим мјестима поставити контејнере затвореног типа за прикупљање комуналног отпада.
- Манипулативни плато у кругу сваке хидроелектране асфалтирати да би се спријечило проциривање нафте и њених деривата у земљиште и евентуално цурење из моторних возила која се крећу у кругу хидроелектране.
- Сва механизација која ће се користити треба да буде на асфалтираном платоу предвиђеном за паркинг.
- Одредити начин складиштења горива, мазива и уља, као и збрињавање старог уља и мазива.
- Бурад која ће се користити за чување горива морају бити од поцинкованог челичног лима, заварене конструкције са по два челична обруча ради заштите при премјештању, утовару и истовару.
- На мјеста која су највише захваћена ерозионим процесима (деградиране површине слива) примјенити одговарајуће мјере заштите од ерозије (шумско-мелиоративне радове), као и пошумљавање као једна од битних мјера заштите земљишта од ерозионих процеса.
- У случају инцидента хитно интервенисати у складу са оперативним плановима интервентних мјера у различитим инцидентним ситуацијама.
- **Само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, бр. 44/01).**

3.2.3. Мјере за заштиту од буке

У фази изградње:

- Користити атестирану опрему и уређаје, конструисане или изоловане да у животну средину не емитују буку преко дозвољеног нивоа.
- Поштовати уобичајено радно вријеме током дана.
- Вршити мјерења нивоа буке у периоду рада и на основу добијених вриједности примјењивати мјере заштите од буке у насељеном мјесту, као и мјерења буке на радним мјестима у контексту безбједног рада на радном мјесту запослених на изградњи предметних постројења.
- У случају да резултати мјерења нивоа буке превазилазе дозвољене вриједности забрањено је коришћење механизације која производи прекомјерну буку.
- Искључивати моторе заустављене механизације и машина.
- Израдити пројект заштите од буке уважавајући максимално допуштене нивое буке на одговарајућим мјерним мјестима.

Мјере у фази рада:

- У циљу спречавања емисије прекомјерне буке из објеката хидроелектрана редовно пратити исправности и одржавање инсталисане опреме и уређаја према техничким стандардима.
- Машинска зграда, као највећи извор буке, мора бити звучно изолована тако да спријечи ширење буке.
- Уређаји који емитују буку морају бити атестирани, односно конструисани или изоловани да у спољну средину не емитују буку преко дозвољеног нивоа.
- Нису потребне мјере заштите становништва од буке у периоду коришћења, а у току ремонта радници морају користити заштитна средства против буке.
- Извршити подизање зеленог појаса, уз правилан одабир и диспозицију дрвореда и другог зеленила у циљу формирања заштитних баријера и исти одржавати.

3.2.4. Мјере за управљање отпадом

За вријеме изградње:

- У склопу радова на изградњи предметних хидроенергетских постројења и приступних путева санирати обале водотокова на предметним локацијама.
- На предметној локацији поставити затворене водонепропусне контејнере за одлагање чврстог отпада.
- Сав отпад који ће настајати у току извођења радова се мора одвојити према врстама, у складу са Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/15 и 78/18) и одлагати у водонепропусне контејнере, а даље га збрињавати од стране овлашћених институција у складу са закљученим уговором о збрињавању отпада.
- Уредно водити евиденцију о начину одлагања и збрињавању отпада.
- Отпадна уља и мазива прикупљати у посебним бачвама, складиштити у индустријском кругу на наткривеној подлози, а затим испоручивати овлаштеној институцији на рерафинацију.
- Приликом израде Елабората о уређењу градилишта дефинисати начин збрињавања отпадних вода, грађевинског и другог отпада те предвидјети тачне количине материјала, који ће се морати одстранити приликом извођења радова и израдити план њиховог одлагања.
- Механизација и машине које ће се користити при раду морају бити технички исправне и мора се редовно вршити њихов преглед.
- У случају неконтролисаног испуштања горива, техничких уља и масти из механизације и машина које се користе при раду, обезбиједити средства за брзо упијање нафтних деривата, а загађено земљиште механички одстранити.
- Загађено земљиште које се одстри мора се одложити у водонепропусан контејнер (предвиђен за одлагање опасног отпада) до његовог коначног збрињавања.
- Припремити Акциони план заштите у случају просипања опасних материја, у циљу спречавања загађења површинских и подземних вода, као и земљишта.

Мјере у фази рада:

- Обезбиједити довољан број контејнера за прикупљање чврстог отпада уз закључење уговора са надлежном комуналном службом за збрињавање истог.
- Отпадна уља/израђена машинска уља и други опасни отпад сакупљати у металне бачве и збрињавати са овлашћеном институцијом.

- Све врсте отпада систематизовати по Каталогу отпада и збрињавати у складу са Планом управљања отпадом, припремљеним у складу са чл. 22. Закона оуправљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/13, 106/15 и 16/18).

3.2.5. Мјере за заштиту флоре, фауне и екосистема

У току изградње:

- Успоставити мониторинг за све компоненте природе како би се омогућило контролисање свих негативних утицаја на природно окружење.
- Приликом извођења радова строго водити рачуна да се што мање наруши стабилност екосистема.
- Извођење радова ограничити на границе обухвата радова које су дефинисане урбанистичким документима (извођење радова ван пројектованих није дозвољено, а ако се то деси треба омогућити нову процјену и нове услове заштите природе) и под надзором одговарајућих стручњака.
- Квалитетнија земља из ископа се може користити за рекултивацију околног земљишта и насипа, до употребе ову земљу депоновати на одређене локације и заштитити од ерозије.
- Вишак ископаног материјала се не смије депоновати дуж ријеке.
- Постојећу вегетацију максимално чувати, а на обешумљеним површинама извршити шумско-мелиоративне радове.
- Обезбједити трајно еколошки прихватљив проток (биолошки минимум) који ће омогућити обављање нормалне функције водених организама уз нормалну репродукцију и одржавање биолошке разноврсности водотока низводно од бране, а самим тим и постојећег екосистема.
- Изградити рибљу стазу да би се омогућила миграција рибљих врста који живе у ријечи узводно и низводно од хидроелектрана.
- Пројектовати механизме за заштиту од уласка риба у доводни систем мини хидроелектране и одржавати рибљу стазу проходном.
- Током грађења постројења се мора обезбједити несметана проточност корита, како не би биле угрожене рибе и остали организми на низводним дионицама.
- Приликом преграђивања корита ријеке предузети мјере заштите риба, рибе у сарадњи са риболовачким друштвом пребацити у проточни дио ријеке.
- Све активности на градилишту морају се одвијати у сарадњи са риболовачким друштвом и инспекцијом.
- Придржавати се свих мјера заштите воде и ваздуха јер оне уједно представљају мјере заштите флоре и фауне.
- Максимално уложити напоре како би се сачувале све биљне и животињска врсте које су у категорији заштићених (ендемичне, ријетке и угрожене).

Мјере у фази рада:

- Обезбједити трајно еколошки прихватљив проток (биолошки минимум) који ће омогућити обављање нормалне функције водених организама уз нормалну репродукцију и одржавање биолошке разноврсности низводног водотока, а самим тим и постојећег екосистема.
- Обезбједити очување рибљег фонда, усаглашено са риболовном основом спортског риболовног друштва «Улог».
- Приближавање спроводити у периоду мај – октобар.

- Порибљавати са млађи која посједује сертификат да нема вирусних, бактеријских и паразитарних болести.
- Забрањено је порибљивање неаутохтоним врстама.
- У циљу постизања што квалитетнијег вјештачког прираста вршити повремене контроле ефеката порибљивања.
- Обавезна је изградња рибљих стаза и биоакустичких ограда у циљу усмјеравања риба према рибљим стазама.
- Посебно водити рачуна о заштити ихтиопопулације у посебним стаништима, тзв. рибљим плодиштима, у која рибе у великом броју стижу у одређено доба године, током мријеста, и у којима се размножавају, јер природна рибља плодишта представљају сталне резервате природне репопулације аутохтоних и спортско-рекреативно вриједних врста риба.
- Природна плодишта се не смију порибљавати, како би се сачувао потребни минимум аутохтоности неког воденог тока.
- Приликом одређивања смјерница за очување природних популација поточне пастрмке за пројект изградње, Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа је предложио најпогодније локалитете за природна плодишта. Приликом избора, дефиниције и заштите најпогоднијих локалитета за природна плодишта, посебно се мора водити рачуна о општим еколошким приликама, биолошко-репродуктивном понашању рибљих врста и могућностима што поузданије контроле и осигурања, сагледавши све релевантне факторе који су значајни да би се једно подручје могло прогласити рибљим плодиштем (квалитет воде, дужина воденог тока, могућност контроле, састав ихтиопопулације).
- Након извршених радова обавезно спровести мјере рекултивације и санације терена (околног земљишта и насипа).
- За санацију терена може се користити квалитетна земља из ископа.
- Формирати фитосанациони појас приобаља као намјенски појас који ће имати заштитну и еколошку функцију, а појас формирати од аутохтоних врста које су расле ту прије интервенције у простору.
- Мониторингу требају бити подвргнути флора, вегетација и фауна копнених и водених екосистема.
- Одмах по пуштању у рад предметних постројења утврдити промјене настале при изградњи на овим биотичким компонентама екосистема.
- Пратити популације зообентоса, фитобентоса, зоопланктона и фитопланктона, како би се дошло до нових спознаја о понашању природних популација у новонасталим еколошким условима.
- Максимално уложити напоре како би се сачувале све биљне и животињска врсте које су у категорији заштићених (ендемичне, ријетке и угрожене).

3.2.6. Мјере за заштиту ихтиофауне и акватичних заједница

За вријеме изградње и у току експлоатације:

- Прије почетка било каквих радова на риболовној води обавезно обавијестити корисника.
- Све активности на градилишту морају се одвијати кроз сарадњу са риболовачким друштвом.
- Континуирано пратити одржавање и развој популација ријетких угрожених врста и предузимање мјера њихове заштите.

- Одговорно лице дужно је са корисником риболовне зоне склопити уговор у циљу очувања рибљег фонда.
- Током грађења се константно мора обезбиједити несметана проточност корита, како не би биле угрожене рибе на низводним дионицама.
- Радови унутар водотока се морају обављати тако да се избегава замућивање воде у што већој мјери, јер је посљедица замућења воде смањење количине раствореног кисеоника у води што, може имати велике посљедице по живи свијет водотока.
- Пазити на очување рибљег фонда, а нарочиту пажњу посветити природним мријестилиштима у периодима мријешћења.
- Очување рибљег фонда омогућити рибљим преводницама, преносницама или редовним порибљавањем аутохтоним врстама.
- Вјештачко порибљавање вршити одраслом млађи, и то у већем обиму.
- Послије формирања акумулације на ХЕ „Улошки Бук“ у циљу заштите аутохтоних рибљих популација строго забранити уношење алохтоних врста риба.
- Могућу реконструкцију будућег насеља риба, колико је могуће усмјерити ка организацији економски рентабилне и програмиране експлоатације.
- Одредити ловостај, забрану вршења спортског риболова, максимални дневни улов за сваку поједину врсту риба и начин и врсте спортског риболова.
- Изградити производно мријестилишно - рибогојни објект за обезбјеђивање млађи за порибљавање.
- Предвидјети интензивно порибљавање које треба бити регулисано израдом и примјеном научно-стручних Програма порибљавања које ће допринијети успостављању квалитетно-квантитативног стања ихтиофауне прије формирања акумулације.
- Успоставити одговарајући еколошки минимум, намјенским испуштањем воде из акумулације ХЕ „Улошки Бук“ у периоду ниског водостаја.
- Свакодневно контролисати подручје у обухвату предметног хидросистема од загађења да не би дошло до угинућа рибљег фонда.
- У случају угинућа риба одмах обавијестити надлежне институције из области рибарства.
- Вршити повремену контролу ефикасности порибљавања и на основу добијених података уводити одговарајуће мјере.
- Приликом извођења редовних ремонта бранских постројења спријечити напрасно и брзо пражњење акумулације ХЕ „Улошки Бук“, како не би дошло до физичких поремећаја водене средине.
- Сачувати водене и копнене врсте које су у категорији заштићених врста (ендемичне, ријетке и угрожене).
- Заштита будућег језерског екосистема акумулације ХЕ „Улошки Бук“ подразумијева провођење интензивних порибљавања, односно ихтиофаунистичку ревитализацију.
- Као најважнију мјеру заштите и унапређења рибљег фонда у горњем току ријеке Неретве треба узети у обзир редовно и правилно порибљавање. Питање порибљавања биће регулисано израдом и примјеном научно-стручних Програма порибљавања који ће бити рађени у складу са новоформираним абиотским и биотским карактеристикама хидро-акумулације ХЕ „Улошки Бук“. То се односи на успостављање квалитативног (бројног стања) и квантитативног (стање ихтиомасе), као и раније, у условима ријечног тока Неретве.

- Мјере заштите екосистема подразумијевају и успостављање мониторинг система, односно праћење постојећег стања акватичних заједница воде (хидроакмулација ХЕ „Улошки Бук“), ихтиофаунистичке провјере будућег хидроакмулационог језера ХЕ „Улошки Бук“ вршити репрезентативним пробама улова, мрежама стајаћицама различитог промјера окаца, што ће елиминисати могућност селективног риболова.
- Заштита екосистема подразумјева и анализу других животних заједница воде, и то организама са површине језерског екосистема – Неустон, организама из површинских слојева воде – Зоолпанктон и Фитопанктон и организама дна – Бентос.
- Ендемични и ријетки облици међу воденим и копненим организмима представљају баштину којој се треба посветити посебна пажња. Ови облици морају на дужи период бити континуирано праћени у току изградње и рада хидроелектрана како би се дошло до спознаје о понашању природних популација у новонасталим условима.
- У случају евидентне штете по рибљи фонд и друге акватичне организме, а који настану као посљедица рада предметног хидроенергетског система, одговорно лице је обавезно извршити надокнаду и урадити програм санације екосистема сходно Закону о рибарству и Закону о заштити природе.

3.2.7. Мјере за заштиту пејзажа

За вријеме изградње:

- Смањити непотребно уништавање околних површина.
- Спријечити стварање депонија и непредвиђених одлагалишта грађевинског и другог отпада.
- Забранили крчење шума и вегетације изван површина предвиђених техничком документацијом.
- Спровести мјере за заштиту од пожара.
- У Главном пројекту израдити Пројекат пејзажног уређења.

У току експлоатације:

- Додатно хортикултурно уредити и одржавати зеленило на простору МХЕ-а.
- Рекултивисати површине на којима је било смјештено привремено одлагалиште грађевинског отпада и земље.
- Са приобаља уклонити неподесни ријечни нанос (смеће, дрвна маса и др.).

3.2.8. Мјере за заштиту здравља људи

За вријеме изградње:

- Становништву насеља у непосредном окружењу и заинтересованој јавности презентовати негативне и позитивне ефекте имплементације пројекта те отпоре и конфликте интереса због пејзажних, имовинских и других аспеката са разумијевањем и поштовањем размотрити и наћи адекватно рјешење.
- У случају потребе изградити одговарајућу инфраструктуру (напајање струјом, као и путну инфраструктуру), како би се обезбиједила неометана комуникација локалног становништва између насеља и њихових имања.

У току експлоатације:

- Извршити благовремено обавјештавање уколико се појави било који негативан утицај на здравље људи и животну средину у току изградње и експлоатације

предметних објеката система у складу са надлежностима Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске.

- Мјере заштите здравља становништва у току експлоатације хидроенергетског система нису потребне, али треба сарађивати и помагати становништву да се адаптирају новом просторном садржају и искористе могућности за развој привредних активности.

3.2.9. Мјере за заштиту културно - историјског и природног наслеђа

- Уколико се у току радова наиђе на археолошки локалитет, за који се претпоставља да има статус културног добра, одмах обавијестити Републички завод за заштиту културно - историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлаштеног лица, према Закону о културним добрима („Службени гласник Републике Српске“, бр. 11/95 и 103/08).
- Уколико се у току извођења радова наиђе на природно добро које је геолошко - палеонтолошког или минеролошко - петрографског поријекла, а за које се претпоставља да има статус споменика природе, одмах обавијестити Републички завод за заштиту културно - историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлаштеног лица, према Закону о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, бр. 20/14).

3.2.10. Мјере заштите комуналне инфраструктуре

- Редовно одржавати и реконструисати локалне путеве који се користе за потребе изградње.
- Након изградње хидроелектрана извршити реконструкцију и вратити у пријашње стање све локалне путеве како би се омогућила несметана комуникација становништву које ту живи.
- По захтјевима надлежног електродистрибутивног предузећа, предузети све неопходне активности да ниједан корисник не остане без електричне енергије.

3.2.11. Мјере за надзор, спречавање и смањење прекограничних посљедица на основу „Конвенције о заштити и употреби прекограничних водотока и међународних језера“:

- Осигурати да се прекограничне воде користе у циљу еколошки сигурног и рационалног управљања водама, заштите водених ресурса и животне средине.
- Осигурати да се прекограничне воде користе рационално и праведно, узимајући у обзир њихов међународни карактер, у вези с дјелатностима које изазивају или би могле изазвати прекограничне посљедице.
- Осигурати чување и гдје је потребно обнову екосистема.
- Простор који ће заузети мале хидроелектране на ријеци Неретви се налази на територији Републике Српске и нема утицаја на животну средину другог ентитета, нити Брчко Дистрикта.

3.2.12. Остале мјере за спречавање, смањење или ублажавање негативних утицаја на животну средину:

- Обавезно водити евиденције о примјењеним процедурама, обуци запослених о унапређењу радних процедура у циљу превенције загађења и инцидентних ситуација.

- Обавезно водити дневник бране на ХЕ „Улошки бук“ са подацима важним за рад хидроелектране, као што су радови на одржавању и већим поправкама, уградња опреме и инструмената за осматрање, обављена мјерења на брани, визуелни прегледи, инспекције, разне појаве утврђене визуелним осматрањем, изузетно велика вода, земљотрес као и понашање инструмената у тим приликама и остале појаве од значаја за техничко осматрање.
- Вршити извјештавање о предузетим мјерама по захтјевима из еколошке дозволе по захтјевима инспекције за заштиту животне средине и водопривредне инспекције.
- Надzirати и водити евиденцију о ефикасности рибљих стаза.
- Надzirати и водити евиденцију о провођењу програма порибљавања.
- Надzirати и водити евиденцију о провођењу техничких мјера за заштиту од наноса.
- Надzirати активности на минимизацији настајања свих отпадних токова на локацији.
- Пратити количине наноса у акумулацијском простору, како би се утврдила учесталост потребног чишћења.
- Код чишћења акумулације извађени органски муљ одвозити изван подручја акумулације у договору са надлежном институцијом.
- Узводни дио акумулације чистити од наноса отпада најмање 4 пута годишњ (или по потреби), са акцентом у прољеће и у јесен када су присутне веће количине воде и наноса, а исти одвозити са надлежном комуналном службом.
- Обезбједити средство за сухо чишћење земљишта од масти и уља у случају просипања уља и нафтних деривата на земљиште или на обалу.
- Складиштење и руковање нафтним дериватима вршити у складу са законским прописима за ту врсту дјелатности.
- Испод свих постројења која садрже веће количине уља (трансформаторско, турбинско и др.) морају бити изграђене прихватне уљне јаме–танкване за безбједно сакупљање исцурјелог уља у случају хаварије тих постројења, уз обавезно чишћење уљних јама.
- Свакодневно вршити активности на мјерењу и осматрању бране, у складу са важећим Правилником о техничком осматрању високих брана.
- Обезбједити безбједну евакуацију вода у периоду великих вода, што подразумијева максимално пропуштање воде кроз агрегате, као и динамику отварања устава на преливу, који не изазива вјештачко генерисање великих протока који би могли да угрозе низводна насеља и системе.
- У периоду наиласка и евакуације великих вода свака хидроелектрана мора бити у вези са узводним хидроелектранама ради размјењивања релевантних информација о долазним протоцима, као и развоју ситуације низводно од хидроелектрана.
- Израдити План заштите од пожара, План приправности и реакције у инцидентним ситуацијама и друге планова према законској регулативи којима се обезбјеђује благовремено предузимање превентивних мјера, као и мјера заштите.

3.2.13. Мјере након затварања и престанка рада постројења

- Локације постројења вратити у задовољавајуће стање, уклонити сав материјал и терен локације потпуно рекултивисати (затравнити, нанијети слој хумуса и озеленити предметну површину и извршити процјену утицаја на животну средину.

3.3. Одговорно лице је дужно да предузме и остале активности и мјере за смањење утицаја на животну средину из предметног комплекса, а које су наведене у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

4. Приликом изградње предметног постројења или рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12).

4.2. Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. лист СРБиХ, бр. 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво вањске буке (dBA)			
		Еквивалентни нивои		Вршни нивои	
		дан	ноћ	L ₁₀	L ₁
I	Болничко, љечилишно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијска, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за другу зону утврђену према намјени подручја.

4.3. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ³ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-

8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВРК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/l	2 000
19.	Кадмијум	mg/l	10
20.	Манган	mg/l	500
21.	Никл	mg/l	10
22.	Олово	mg/l	10
23.	Укупни хром	mg/l	100
24.	Цинк	mg/l	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода у складу са Уредбом о класификацији и категоризацији водотока („Службени гласник Републике Српске“, бр. 42/01):

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
рН – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ , g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, µS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп.материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК ₅ при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из KMnO ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10

Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Кадмијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*103- 5*104	5*104- 5*105	>105

Ријека Неретва припада првој (I) категорији квалитета воде.

5. Мониторинг

5.1. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја на у току изградње хидроелектрана сљедећи начин:

Предмет мониторинга	Параметар који се осматра	Мјесто вршења мониторинга	Вријеме и начин вршења мониторинга
Квалитет ваздуха	Према Уредби о вриједностима квалитета ваздуха, и то: сумпорни оксиди SO ₂ , азотни оксиди NO, NO ₂ , NO _x , озон O ₃ , угљоводоници, укупне лебдеће честице (УЛЧ), параметри вјетра - брзина и смјер, хидрометеоролошки параметри - температура, релативна влажност и атмосферски притисак	У оквиру парцела извођења грађевинских радова	Једном у току изградње сваког постројења, по налогу надлежног инспектора и у случају инцидентних ситуација
Квалитет воде	Физичко-хемијски и биолошки параметри (основни показатељи квалитета воде) Проток воде (на мјерним профилима)	На најнизводнијем профилу ријеке у односу на локацију градилишта	Периодичан мониторинг квалитета вода у току извођења радова, аутоматском опремом за мјерење квалитета воде и за мјерење протока и нивоа
Отпад	Евиденција о производњи, врстама, прикупљању и коначном збрињавању отпада	У зони грађевинских радова	Једном мјесечно
Емисија буке	Интензитет нивоа буке	У зони извођења грађевинских радова	Једном мјесечно

Квалитет земљишта	Садржај хумуса, фосфора, калијума и азота, рН вриједност, тешки метали	Окружење хидроелектране	Повремено у случају инцидентних ситуација
Флора, фауна, ихтиофауна	Утврђивање промјена на флори и фауни. Праћење оштећења појединих врста флоре. Праћење квалитативног и квантитативног стања, те праћење здравственог стања ихтиофауне. Ендемични и ријетки облици међу воденим и копненим организмима. Карактеристичне врсте појединих категорија фауне, посебно ловне дивљачи.	У зони грађевинских радова и ближој околини.	Стандардна истраживања популација животиња, птица и риба, те консултације са стручним особама Ендемични и ријетки облици организмима морају на дужи период бити континуирано праћени у току изградње сваког објекта како би се дошло до спознаје о понашању природних популација у новонасталим условима.

5.2. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја у току раде хидроелектрана сљедећи начин:

Предмет мониторинга	Параметар који се осматра	Мјесто вршења мониторинга	Вријеме и начин вршења мониторинга
Квалитет ваздуха	Према Уредби о вриједностима квалитета ваздуха, и то: сумпорни оксиди SO ₂ , азотни оксиди NO, NO ₂ , NO _x , озон O ₃ , угљоводоници, укупне лебдеће честице (УЛЧ), параметри вјетра - брзина и смјер, хидрометеоролошки параметри - температура, релативна влажност и атмосферски притисак	У оквиру пословних парцела	По потреби и по налогу надлежне инспекције
Квалитет воде	Параметри квалитета воде (рН – вриједност; температура, °С; амонијачни азот, g/m ³ ; нитритни азот g/m ³ ; нитратни азот g/m ³ , фосфор g/m ³ , талог након ml/l; 0,5h таложења уз обавезно укључену мутноћу и температуру воде; Проток воде (на мјерним профилима)	На мјесту испуста из машинских зграда	Једном годишње од стране овлаштене институције и по налогу надлежне инспекције
Емисија буке	Интензитет нивоа буке	Код најближих стамбених објеката	По налогу надлежне инспекције

Флора, фауна, ихтиофауна	Утврђивање промјена на флори и фауни Праћење оштећења појединих врста флоре Праћење квалитативног и квантитативног стања, те праћење здравственог стања ихтиофауне Карактеристичне врсте појединих категорија фауне, посебно ловне дивљачи	У широј и ужој зони хидроенергетског система	Сезонски, четири пута годишње (зимски, прољетни, љетњи и јесенски аспект). Носилац мониторинга и заштите екосистема треба да буде у надлежности органа за заштиту екосистема у региону. Стандардна истраживања популација животиња и птица, те консултације са специјалистима ловне дивљачи, фаунистима, орнитолозима, ихтиолозима и истраживачима из свих области
Оскултација - визуелни преглед	Визуелни прегледи објеката и падина на ободу акумулације	Падине на ободу водозахватне грађевине, трасе цјевовода и падина око машинске зграде	Свакодневно
Оскултација - хидролошка мјерења	Мјерење водостаја (протицаја)	Уређени мјерни профил низводно од преградног мјеста 50 до 150m	Дневно

5.3. Одговорно лице дужно је мониторинг вршити путем овлашћеног правног лица, а извјештаје о извршеном мониторингу достављати надлежном еколошком инспектору.

5.3. Одговорно лице дужно је без одлагања пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгоду или инцидент који значајно утиче на животну средину.

5.4. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07) и о томе извјештавати Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске.

6. Саставни дио овог рјешења чине „Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе“ израђени од овлашћеног правног лица које испуњава услове за обављање дјелатности из области заштите животне средине „ПРОЈЕКТ“ а. д. Бања Лука.

7. Административна такса за издавање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

8. Еколошка дозвола се издаје на период од пет година од дана издавања рјешења.
9. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.
10. Уколико одговорно лице постројења, током трајања важења ове дозволе планира промјену природе или функционисања постројења или проширење постројења које може утицати на животну средину, дужно је да о томе обавијести ово Министарство, у складу са чл. 96. Закона о заштити животне средине.
11. Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, а обавјештење о издатој еколошкој дозволи ће бити објављено и у једном од дневних листова.

Образложење

Дана 25.07.2018. године, подносилац захтјева „Мале хидроелектране МАРВЕЛ“ д.о.о. Калиновик, предао је Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, захтјев за издавање еколошке дозволе за Хидроенергетски систем „ГОРЊА НЕРЕТВА“- ФАЗА II (МХЕ „Гребенац - Крупац“ инсталисане снаге 0,994 MW, МХЕ „Трновица“ инсталисане снага 1,097 MW, МХЕ „Плачикус“ инсталисане снаге 1,524 MW и ХЕ „Улошки Бук“ инсталисане снаге 7,937 MW), општина Калиновик, укупне снаге инсталисане снаге у систему 11,552 MW.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине, уз захтјев су приложени Докази, који су према истој одредби израђени од „ПРОЈЕКТ“ а. д. Бања Лука, овлашћеног правног лица од овог Министарства за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Докази поднијети уз захтјев садрже елементе које прописује члан 85. став 1. Закона о заштити животне средине.

Уз Доказе прописане чланом 85. став 1. Закона о заштити животне средине приложено је Рјешење овог Министарства, број 15.04-96-62/18 од 27.01.2017. године, о одобравању Студије утицаја на животну средину за предметни систем. На рјешење Министарства број 15.04-96-62/18 од 27.01.2017. године уложене су Тужбе Спортско риболовног друштва „Улог“, Калиновик и Удружења Центар за животну средину, Бања Лука. По окончању управног спора створили су се услови за подношење захтјева за издавање еколошке дозволе. Такође, у Доказима су приложени Локацијски услови за сва четири постројења из предметног система издати од Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске.

Захтјев за еколошку дозволу је поднесен за хидроенергетски систем - четири објекта у горњем сливу ријеке Неретве које се састоје од водозахвата са ниским преградним бранама висине од 1,7 до 11 метара, таложника уз преграду, цјевовода који повезује таложнике са машинским зградама, односно турбинама и машинских зграда са комплетном опремом и инсталацијама за рад и управљање турбогенераторима. Изузетак

је ХЕ “Улошки Бук” чија је висина бране 42 метра, и нема посебног таложника већ водозахват служи и као таложник. Сви објекти водозавата са таложницима су предвиђени у кориту ријека, трасе цјевовода су предвиђене у обалним појасевима ријека, а машинске зграде ће се смјестити на обалу, уз ријеку Неретву. Изван корита ријеке једино видљиво заузето земљиште биће објекти машинских зграда које појединачно, заједно са заштитном оградом, заузимају површину до око 200 m² земљишта. Због релативно малих висина преградних брана неће бити потапања земљишта изван корита ријека, а висине воде у акумулацијама кретаће се до висина стогодишњих вода. Изузетак чини брана ХЕ “Улошки Бук” чија акумулација ће поплавити укупно око 165 хектара. Радови који ће се изводити у подручју ријечних корита, у потпуности или дјеломично, изградња водозавата и полагања цјевовода ће се изводити у вријеме ниских водостаја у сушном периоду (мај-септембар), те није предвиђена евакуација воде у току градње. Вршиће се минимална скретања водотока у ријечним коритима. Еколошки прихватљив проток се обезбјеђује контролом водостаја испред водозавата и заустављањем рада турбина, чиме се обезбјеђује ток цјелокупно приспјеле воде коритом ријеке. На основу пројектног рјешења прво ће се појавити технолошки минимум протицаја на коме турбине обустављају рад, те се еколошки прихватљив проток аутоматски остварује.

Хидроенергетски систем ХЕС „Горња Неретва“ у енергетском смислу представља један систем, и може се посматрати као цјелина, али све мале хидроелектране могу функционисати и појединачно.

Основни параметри хидроенергетског система ГОРЊА НЕРЕТВА“- ФАЗА II:

НАЗИВ ПОСТРОЈЕЊА		МХЕ ГРЕБЕНАЦ-КРУПАЦ	МХЕ ТРНОВИЦА	МХЕ ПЛАЧИКУС	ХЕ УЛОШКИ БУК
Водоток		Гребенац – десна притока р. Неретве	Неретва	Неретва	Неретва
Средњи вишегодишњи протицај	Q _{sr} (m ³ /s)	1.13	4.66	5.33	8.41
Еколошки прихватљив протицај	Q _{еpp} (m ³ /s)	0,123	0,510	0,584	0,922
Тип постројења		деривационо - проточно	деривационо - проточно	деривационо - проточно	деривационо - проточно
Инсталисани протицај постројења	Qi (m ³ /s)	1,50	5,80	6,5	17,00
Кота горње воде	КГВ (mnm)	852	768	740	706
Кота доње воде	КДВ (mnm)	768	740,50	706,39	646
Висина бране/прага	(m)	1,70	2,00	11,00	42,00

Стационажа од извора	(km)	-	15+300	18+100	27+500
Дужина доводног тунела	L _{D.T.} (m)	-	-	-	717
Дужина тлачног цјевовода	L _C (m)	1030	1798	2058	135
Тип машинске зграде		надземна	надземна	надземна	надземна
Број и тип агрегата		2, Francis	2, Francis	2, Francis	2, Francis
Инсталисана снага	P _i (kW)	994	1.097	1.524	7.937
Могућа производња	E _g (GWh)	3,852	4,492	6,309	27,52

У обухвату изградње предметних објеката није развијена путна мрежа. Једини пут који задира у простор обухвата је макадамски пут Улог-Борча. Везу са оближњим насељима представља пут који повезује насеље Улог са путем Чемерно-Калиновик преко планине Зеленгоре. Стални приступни путеви служе за приступ градилишту и објектима, довозу опреме и материјала, одвозу неискориштеног материјала и за приступ у току експлоатације ради надзора и одржавања објеката и постројења. Као стални приступни пут за све објекте, осим за "Плачикус" и ХЕ "Улошки Бук", користиће се коридор трасе укопаног цјевовода. За МХЕ "Плачикус" и ХЕ "Улошки Бук" изградиће се посебни приступни путеви. За МХЕ "Плачикус" приступни пут ће се изградити од постојећег локалног пута у непосредној близини до локације бране и даље коридором укопаног цјевовода до машинске зграде. За ХЕ "Улошки Бук" ће се изградити посебно приступни пут за брану, а за машинску зграду постоји већ изграђена локална саобраћајница. Сви приступни путеви ће бити макадамски. За потребе изградње хидроенергетског система „Горња Неретва“ (дио хидроенергетског система који се налази у општини Калиновик) израђен је плански документ Регулациони план за подручје хидроелектрана „ХЕС Горња Неретва“ општина Калиновик, на основу ког су урађени Урбанистичко–технички услови за изградњу хидроелектрана „ХЕС Горња Неретва“ општина Калиновик за: МХЕ "Гребенац-Крупац", МХЕ "Трновица", МХЕ "Плачикус" и ХЕ "Улошки Бук". Накнадно су урађене допуне Урбанистичко–техничких услова, у којима су приказане постојеће границе катастарских парцела и све планске парцеле за предметне обухвате, као и сва мјеста прикључака планских парцела на јавни пут, те издати Локацијски услови.

У Доказима се наводи да ће се за реализацију предметних постројења користити сљедеће сировине и материјали:

Р. бр.	Материјал	Јед.	Хидроенергетски објекти				
			Гребенац-Крупац.	Трновица	Плачикус	Улошки Бук	Укупно
1.	Цемент	t	415	326	1.855	34.000	36.596

2.	Летећи пепео	t	0	0	0	12.600	12.600
3.	Бетонско жељезо	t	51	49	307	500	907
4.	Метални производи	t	20	31	45	63	159
5.	Пијесак	t	3.135	2.870	16.305	920.000	942.310
6.	Камен	t	750	2.100	4.520	125.000	132.370
7.	Експлозив	t	0	0	0	54	54
8.	Дрвна грађа	m ³	30	48	230	5.900	6.208

Снабдијевање електричном енергијом - На локацијама за изградњу мини хидроелектрана у оквиру пројекта ХЕС „Горња Неретва“ фаза II постоји електроенергетска инфраструктура и то: стубна трафостаница СТС КРУПАЦ снаге 100kVA, са припадајућим 10kV-ним далеководом, а за потребе градилишта исте је потребно реконструисати и доградити у договору са надлежном електродистрибуцијом и према њиховим техничким рјешењима. У случају непредвиђеног нестанка електричне енергије, биће обезбијеђено више дизел електричних агрегата одговарајуће снаге према стварним потребама и који би напajали само приоритетне потрошаче, за које је потребно обезбиједити одређену количину течног горива.

Снабдијевање водом - Техничка вода ће се обезбиједити из водотока пумпним станицама и резервоарима из којих ће се вода разводити до потрошача. Постројење за прераду воде ће углавном служити за снабдијевање водом система за обраду шљунка, система производње бетона, бетонске конструкционе радове, земљане и стијенске инжењерске радове, санитарну воду и друге потребе за водом у изградњи.

С обзиром на врсту објекта и потребну механизацију за изградњу У Доказима се наводи да су могуће емисије у ваздух током изградње хидроелектране, и то:

- емисија прашине усљед неадекватног транспорта материјала;
- емисија прашине усљед извођења земљаних и радова на ископу материјала (пијесак, шљунак, стијене);
- емисија прашине од сировина за производњу бетона на бетонској бази и сепарацији
- емисија издувних гасова механизације која ће се користити при изградњи.

До повећаног нивоа буке може доћи само привремено за вријеме рада грађевинских машина у току изградње. Ова бука је локализована на ужу зону радова. Пошто у близини нема насељених мјеста утицај буке на становништво је минималан. Бука се може одразити само на животињски свијет.

Отпадне воде од грађевинских радова се јављају на простору градилишта хидроелектране и помоћних радионица. Отпадне воде са тих простора могу да садрже отпадни муљ, остатке бетона и других грађевинских материјала. За ове нечистоће алтернативно рјешење је изградња привремене јаме, која ће се празнити периодично цистерном. Отпадне воде се смију испуштати у водоток само ако испуњавају услове Правилника о испуштању отпадних вода у површинске воде. Санитарне отпадне воде које настају на простору градилишта и градилишног насеља се морају прочистити до нивоа који је дефинисан истим правилником, да се не би угрозио квалитет воде ријеке Неретве.

Изградњом малих хидроелектрана дјелимично ће бити нарушене и природне вриједности предметног подручја и потребно је предузети све мјере да та деградација буде што мања.

У току изградње и коришћења предметних објеката настајаће одређене врсте отпада, детаљно описане у Плану управљања отпадом који је саставни дио Доказа.

При производњи електричне енергије у хидроелектрани нема емисије штетних гасова у атмосферу, осим инцидентних ситуација (избијање пожара), што захтјева спровођење и мјера случај инцидента.

Бука и вибрације који се емитују у току рада електране настају радом турбина и генератора смјештених у машинској згради и углавном се задржавају и потпуно локализују унутар машинске зграде, тако да је утицај на околину занемарив. Бука која настаје у трансформатору је релативно мала и малог домета. Животиње које живе у околини се релативно брзо навикну на овај ниво буке, те исти нема примјетног негативног утицаја. Изградњом система ХЕС „Горња Неретва“ са припадајућом опремом (турбина-генератори, блок трансформатори, далеководи...) за посљедицу имаће повећање само густине извора који емитују електромагнетна (ЕМ) поља ниске фреквенције. Нејонизујућа електромагнетна зрачења која се могу јавити неће прелазити граничне вриједности у радно активним просторима, као ни у околним просторима боравка становништва, те није неопходан мониторинг нејонизирајућег нискофреквентног зрачења у фази експлоатације.

До загађење вода у периоду нормалног рада мале хидроелектране може доћи усљед инцидентних ситуација као што је исцуривање трансформаторског изолационог и турбинског уља. У случајевима исправности свих система електране у току нормалног рада, загађења вода не би требало бити.

Приликом коришћења предметних објеката могућност загађења земљишта се може јавити у случајевима: расипања трансформаторског уља директно на земљиште, неадекватног збрињавања отпада приликом коришћења објеката (комунални отпад, отпад од одржавања постројења и сл.) или инцидентних ситуација (превртање возила, цистерни, одрон земље).

У Доказима је извршена идентификација значајних кумулативних ефеката:

УПРАВЉАЊЕ КВАЛИТЕТОМ ВАЗДУХА
Хидроенергетски системи током експлоатације не емитују значајне концентрације загађујућих честица. Генерално гледано енергија из хидроелектрана представља еколошки један од погоднијих начина за производњу енергије. Током изградње могућа је емисија прашине, посебно при неповољним метеоролошким условима. Побољшање квалитета ваздуха постиже се: примјеном техничко-технолошких мјера заштите ваздуха, подизањем заштитних појасева и унапређењем система мониторинга.
УПРАВЉАЊЕ ВОДАМА
Активности у току градње неизбежно ће утицати на хидрогеолошки режим на планираном потезу малих хидроелектрана и кумулативно у ширем окружењу. Поремећај режима вода може имати индиректне утицаје на режиме површинских вода и плодност земљишта. Утицаји се могу манифестовати кроз замућење водотока и поремећај режима течења, емисију прашине усљед транспорта и земљаних радова, поремећаја постојећег прометног режима, повећану буку од транспорта и рада грађевинских машина, итд. Већи дио негативних утјецаја се јавља ако се извођач не придржава добре грађевинске праксе. Стога је од изузетне важности нагласити одговорности Извођача радова током извођења радова, као и обавезу примјене мјера добре грађевинске праксе. Може доћи до очистињања водотока одлагањем отпада, земље и стјеновитог материјала из

ископа, просипања бетона и других остатака грађевинских материјала код извођења армирано-бетонских радова на предметним објектима. Оваква лоша грађевинска пракса може имати негативан утицај и на тло, као и на загађивање станишта. Може доћи и до замућења водотока услед извођења земљаних радова, у или у близини водотока, што је утицај који је привремен и ограничен на зону грађења. За очекивати је да дође до поремећаја природне структуре рјечног дна ради раскопавања и полагања цјевовода. Осим утицаја на воде, ово може довести и до поремећаја станишта водених екосистема, као и уништавања живих организама у њему. Не треба искључити ни могућу инцидентну ситуацију излијевања уља и горива из градилишне механизације, која може довести до онечишћење вода и тла, те штета по рибли фонд и друге акватичне организме. До загађивања водотока зауљеним водама може доћи са подручја смјештаја механизације, као и загађивање водотока отпадним водама фекалног поријекла са подручја смјештаја радника. Већина наведених потенцијалних утицаја може се превентирати одговарајућим мјерама.

ЗАШТИТА И КОРИШЋЕЊЕ ЗЕМЉИШТА

У току изградње, одређени простор ће бити заузет помоћним објектима, депонијама за одлагање грађевинског материјала и изградњом инфраструктуре градилишта. Након завршетка изградње, неопходно је све привремено угрожене површине вратити у првобитно стање мјерама биолошке рекултивације. Потребно је да извођач радова прије почетка грађевинских радова, дефинише локације за депоновање материјала, те да по завршеној изградњи уклони наведене депоније, да би се простор оплеменио у мјери у којој је то могуће. Овај вид формирања депонија је привремено заузимање површина током рада. Највећи допринос ће се остварити пољопривредном и шумском рекултивацијом деградираних површина, и санацијом депонија.

ОЧУВАЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА, БИОДИВЕРЗИТЕТА И ПРЕДЈЕЛА

Грађевинске активности, загађење ваздуха, деградација земљишта, снижавање нивоа подземних вода и уништавање вегетације на локацијама копова имају кумулативно дејство на раст биљака, губитак станишта биљних и животињских врста, изазивају њихово пресељење изван уже зоне. Рекултивацијом простора се стварају услови за обнављање станишта биљног и животињског свијета, као и за побољшање пејзажних карактеристика подручја.

УТИЦАЈИ НА СТАНОВНИШТВО

Техничко-технолошка рјешења доприносе здрављу становништва смањењем емисија штетних материја, подизањем заштитних појасева, и др.

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ ПОДРУЧЈА

Интеракцијом рјешења кумулативно ће се знатно подстаћи даљи економски развој подручја и повећати запосленост, не само у енергетском сектору, већ и у области туризма, привреде и пољопривреде.

Простор који ће заузети мале хидроелектране на ријеци Неретви се налази на територији Републике Српске и нема утицаја на животну средину другог ентитета, нити Брчко Дистрикта.

У Доказима се наводи да се примјеном мјера наведених и у овом рјешењу утицаји на животну средину могу свести на дозвољену мјеру.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине у дневном листу „Блиц“, дана 09.08.2018. године објављено је обавјештење о поднесеном захтјеву за издавање еколошке дозволе, а документација је достављена општини Калиновик, дана 08.08.2018. године, ради увида заинтересоване јавности.

У Законом одређеном року а ни до дана одлучивања није било примједби, прилога и сугестија заинтересоване јавности на поднесени захтјев и документацију достављених овом Министарству.

Општина Калиновик је уз акт, број 04-360-11/18 од 27.09.2018. године, доставила примједбе Спортског риболовног друштва „Улог“ Калиновик. Достављене примједбе су се углавном односиле на рибљу популацију ријеке Неретве и живи свијет у овој ријеци, при чему је извршено позивање на нетачне и непрецизне податке у Студији утицаја на животну средину, иако је у току увид био омогућен у Доказе уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

У складу са достављеним примједбама, Министарство је, дана 02.10.2018. године, затражило одговоре и појашњења, што је и учињено достављањем Одговора на примједбе, дана 26.10.2018. године, сачињеним од стране овлашћеног правног лица „Пројект“ а.д. Бања Лука. У Одговорима на примједбе је наведено да је Спортско риболовно друштво „Улог“ из Калиновика доставило „Примједбе на еколошку дозволу за изградњу ХЕС Горња Неретва“ али се у примједбама не наводи да се исте односе на документ Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе за пројект ХЕС „Горња Неретва“ фаза II (МХЕ „Гребенац-Крупац“, МХЕ „Трновица“, МХЕ „Плачикус“ и ХЕ „Улошки Бук“) који је од 10.08.2018.год. био на јавном увиду. Примједбе се углавном односе на Студију, која је одобрена Рјешењем о одобравању Студије утицаја на животну средину, број 15.04-96-62/18 од 27.01.2017. године. Међутим, иако се у примједбама наводи Студија утицаја на животну средину, исте су поново размотрене, с тим да је генерално наведено да према достављеним примједбама нема нових захтјева којим би се требали употпунити Докази, јер достављени наводи у примједбама Спортског риболовног друштва „Улог“, или нису садржани у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе, или су већ раније образложени и уврштени у предметни документ, на основу примједби датих у поступку процјене утицаја на животну средину.

Конкретни одговори на примједбесу:

Примједба 1: „Према студији утицаја на животну средину наведено је да у рибљем фонду, тј. фауни риба Горње Неретве живи поточна пастрмка *Salmo trutta* [Artedi] L., 1758, што није тачно... У Неретви ова пастрмка не живи, већ је Станко Караман 1938. године описао јадранску поточну пастрмку *Salmo farioides*...“

Одговор на примједбу 1: Није оправдана примједба. У Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе за пројект ХЕС „Горња Неретва“ фаза II (МХЕ „Гребенац-Крупац“, МХЕ „Трновица“, МХЕ „Плачикус“ и ХЕ „Улошки Бук“) у дијелу г. Опис стања локације на којој се постројење налази, г.4. Опис флоре и фауне, природних добара и посебне вриједности (заштићених) ријетких и угрожених биљних и животињских врста и њихових станишта и вегетације, наведено је, између осталог, сљедеће: „Популације рибе у горњем дијелу тока Неретве чине 4 врсте из фамилија *Salmonidae*, *Ciprinidae* и *Cottidae*. Ова зона припада салмонидном региону у коме доминира поточна (јадранска) пастрмка (*ordo Salmo - familia Salmonidae*)... Од риба овога подручја на Црвеној листи заштићене флоре и фауне Републике Српске је поточна пастрмка (*Salmo trutta m. fario*), што се односи и на врсту јадранске пастрмке која је предмет ширих биосистематских истраживања која морају укључити фенотипске и генотипске карактеристике.“

Примједба 2: „У Студији је наведено и да низводне бране на Неретви воде осиромашењу рибљег фонда горње Неретве, што је општа и на начин како је написана нетачна тврдња.

Те низводне бране на средњем току Неретве, већ саграђене и планиране, због водопада десетак километара низводно од Улога немају никакав утицај на рибли фонд горњег тока Неретве..."

Одговор на примједбу 2: Није оправдана примједба. У Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе за пројект ХЕС „Горња Неретва“ фаза II (МХЕ „Гребенац-Крупац“, МХЕ „Трновица“, МХЕ „Плачикус“ и ХЕ „Улошки Бук“) не постоји наведена констатација.

Примједба 3: „Предложене мјере ублажавања негативне појаве су из разних разлога неоствариве. Нити у једној од држава западног Балкана не постоји административно-управљачки систем који може да гарантује аутохтоност и чистоћу материјала за порибљавање. Формирање пастрмског матичног јата јадранске пастрмке није успело у претходних неколико година и поред настојања да се оно формира у Требињу и то је дугорочан и тренутно несигуран задатак који не иде у прилог ефикасности те мере. Друге мере, као што су преношење пастрмки, сонобаријере, електробаријере риблије стазе, лифтови, обезбеђивање природних плодишта и сл. су неизводиве и делују неприродно и нелогично убачене у текст ове студије утицаја. Посебно треба нагласити да јадранска поточна пастрмка нема миграторни инстинкт - резидентна је и стога риблије стазе као мера компензације деловања утицаја акумулација не би имале никакав ефекат."

Одговор на примједбу 3: Примједба није оправдана. „Предложена мјера заштите је провјерена метода очувања нивоа бројности и ихтиомасе, посебно салмонидних врста риба..." „...Као најважнију мјеру заштите и унапређења риблиг фонда у горњем току ријеке Неретве треба узети у обзир редовно и правилно порибљавање. Питање порибљавања биће регулисано изградом и примјеном научно-стручних Програма порибљавања који ће бити рађени у складу са новоформираним абиотским и биотским карактеристикама хидро-акумулације „Улошки Бук“. То се односи на успостављање квалитативног (бројног стања) и квантитативног (стање ихтиомасе), као и раније, у условима ријечног тока Неретве."

Примједба 4: "Посебан негативни ефекат изградње мини-акумулација и уништења екосистема горње Неретве представља губитак генетичког диверзитета, тј. оригиналне генетске структуре популације јадранске пастрмке горње Неретве, са смањењем хетерозиготности и губитком способности даље адаптације на неповољне чиниоце средине који би могли на овај пастрмски фонд деловати. Исти негативан ефекат, и поред очекиваног ублажавања последица, у литератури се наводи последица порибљавања риблињачки одгајаним потомством. Оно током дужег периода гајења фиксира своје гене из матичног јата које се не може, нема одакле или из других разлога се пропушта да се освежава јединкама из дивљине, што додатно смањује хетерозиготност, одосно адаптабилност материјала којим се порибљава и фонда дивљих пастрмки са којим се те унесене, риблињачки одгајане јединке у рекама мресте, што води изумирању".

Одговор на примједбу 4: Примједба није оправдана. „Објављеним истраживањима насеља риба Неретве предвиђено је порибљавање салмонидног региона поточном пастрмком, што је успјешно рађено годинама, и у ранијем периоду, и није било никаквих примједби на ову мјеру ревитализације риблиг фонда. Потребно је детаљно ихтиофаунистичко истраживање које ће јасно одредити статус врста (провјера митохондријалне ДНА). Губитак генетичког диверзитета би требао бити предмет даљег научног истраживања и то генетичара, а не искључиво ихтиолога, и то је научно присутно у готово цијелом ихтиолошко-генетичком свијету и представља релевантан податак. У Доказима није речено да неће бити никаквих промјена у екосистему, све промјене су обрађене тачком *д.8. Утицаји на промјене екосистема* и према томе исте ће бити ублажене примјеном прописаних мјера тачком *ђ.5. Мјере за заштиту флоре, фауне и екосистема* уз поштовање и међународних прописа. Предложен је и мониторинг систем

(тачка ж.) гдје би се пратило стање и примијениле адекватне реакције на могуће промјене“.

Примједба 5: “...Неправилан закључак у погледу чињеничног стања проистиче из тога да није ријешено питање кориштења простора у смислу просторног плана (коментари Министарства просвјете и културе, Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, стр. 202 Студије: ... Измјенама и допунама Просторног плана Републике Српске до 2025. године подручје горњег тока ријеке Неретве планирано је за заштиту у категорији Подручје управљања стаништем, а такође је планирано и за хидроенергетско коришћење. Имајући у виду неспојивост планских рјешења, што је показала и Студија утицаја на животу средину, мишљења смо да као надлежно ово Министарство треба да утврди које је планско рјешење од већег интереса за Републику Српску».

Одговор на примједбу 5: Примједба није основана. Измјена и допуна Просторног плана Републике Српске до 2025. године, даје могућност изградње малих хидроелектрана са циљем да убрза развој руралних подручја, с обзиром на то да се највећи дио локација налази у тим областима...”.

Примједба 6: Примједба се односи на очување квалитета водотока и очување појединих животињских врста (поточни рак *Austropotamobius torrentium* Schrank).

Одговор на примједбу 6: Примједба није оправдана. У Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе за пројект ХЕС „Горња Неретва“ фаза II (МХЕ „Гребенац-Крупац“, МХЕ „Трновица“, МХЕ „Плачикус“ и ХЕ „Улошки Бук“) тачка њ.2. су дате *Мјере за заштиту вода*, а у тачки њ.5. *Мјере за заштиту флоре, фауне и екосистема*. Наглашено је да све активности провођења мјера заштите морају бити усаглашене са Риболовном основом спортског риболовног друштва «Улог» и планиране и извођене у координацији са Спортским риболовним друштвом „Улог“.

Цијенећи да су докази израђени у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине, као и чињеницу да је ово рјешење прописало детаљне мјере чијом реализацијом се утицаји на животну средину могу свести у дозвољене мјере, односно дозвољене граничне вриједности, те чињеницу да су размотрене примједбе заинтересоване јавности на основу којих су припремљени одговори из којих је закључено да примједбе нису основане, јер су размотрене и у поступку процјене утицаја на животну средину, Министарство је на основу члана 90. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Административна такса у износу од 150,00 КМ наплаћена је у складу Законом о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, број 100/11, 103/11 и 67/13).

Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, а обавјештење о издатој еколошкој дозволи ће бити објављено и у једном од дневних листова.

Уколико одговорно лице постројења, током трајања важења ове дозволе планира промјену природе или функционисања постројења или проширење постројења које може утицати на животну средину, дужно је да о томе обавијести ово Министарство, у складу са чл. 96. Закона о заштити животне средине.

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два истоветна примјерка таксирана са 100 КМ судске таксе непосредно Суду или му се препоручено шаље поштом.

Уз тужбу се прилаже ово рјешење у оригиналу или препису.

МИНИСТАР

Сребренка Голић

Достављено:

1. „Мале хидроелектране МАРВЕЛ“ д.о.о. Калиновик,
улица Карађорђева број 19, 71230 Калиновик
2. Општина Калиновик
3. Републичка управа за инспекцијске послове
4. Спортско – риболовно друштво „Улог“ Калиновик
Карађорђева 19, 71230 Калиновик
5. Евиденцији
6. а/а